

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

(повне найменування закладу вищої освіти)

філологічний

(назва інституту/факультету)

Кафедра

журналістики

(назва кафедри)

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

Соціологія масової комунікації

(вказати назву навчальної дисципліни (іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))

обов'язкова

Освітньо-професійна програма **«Журналістика та кросмедійність»**

(назва програми)

Спеціальність **061 Журналістика**

(вказати: код, назва)

Галузь знань **06 Журналістика**

(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти **перший (бакалаврський)**

(вказати: перший (бакалаврський)/другий (магістерський)/третій (освітньо-науковий))

філологічний факультет

(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання **українська**

(вказати: на яких мовах читається дисципліна)

Розробники: **асист. Раренко Л.А.**

(вказати авторів (викладач (ів)), їхні посади, наукові ступені, вчені звання)

Профайл викладача

<http://philology.chnu.edu.ua/?personal=%d1%80%d0%b0%d1%80%d0%b5%d0%bd%d0%ba%d0%be-%d0%bb%d0%b0%d1%80%d0%b8%d1%81%d0%b0-%d0%b0%d0%bd%d0%b0%d1%82%d0%be%d0%bb%d1%96%d1%97%d0%b2%d0%bd%d0%b0#more-728>

Контактний тел.

58-47-02

E-mail:

l.rarenko@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle

<https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=2393>

Консультації

Очні консультації: щотижневі

Онлайн-консультації: [googl.meet](https://meet.google.com/)

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Курс «Соціологія масової комунікації» спрямований на розкриття змісту основних теоретичних концепцій і термінів, які використовуються в сучасній теорії комунікацій, формування в студентів уявлення про основні дослідницькі підходи до вивчення даного проблемного поля, надання знання про практичне застосування і використання методики й основних методів соціологічного вивчення процесів масової комунікації.

2. Мета навчальної дисципліни:

Формування уявлення про сутність і характер комунікаційних процесів в інформаційному суспільстві, механізми комунікації в сучасних засобах комунікації; надання студентам знання про основні моделі комунікації, про спосіб організації комунікації в суспільстві.

3. Пререквізити. Вказуються дисципліни чи сертифіковані курси, які здобувач вищої освіти має вивчити до початку або разом із цією дисципліною, що підвищує ефективність засвоєння курсу.

- Основи наукових досліджень
- Історія журналістики
- Соціальна проблематика ЗМІ
- Політична проблематика ЗМІ
- Правова проблематика ЗМІ
- Економічна проблематика ЗМІ
- Міжнародна проблематика ЗМІ

4. Результати навчання

знати:

- предмет та базові категорії теорії соціальної комунікації;
- історію виникнення та розвитку комунікацій;
- основні положення теорій інформації та комунікацій;
- типи, функції та засоби комунікації;
- методи дослідження комунікацій.

вміти:

- здійснювати аналіз комунікативного процесу;
- виділяти та характеризувати функції комунікацій;
- застосовувати методи дослідження комунікацій (семіотичний аналіз, прагматичний аналіз, контент-аналіз, мотиваційний аналіз, аналіз політичних текстів).

ЗК1. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності й досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій. ЗК2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ФК1. Здатність використовувати знання про технологічні, організаційні, управлінські особливості функціонування комунікаційних технологій.

ФК2. Здатність використовувати знання й уміння у галузі журналістики та соціальних комунікацій для освоєння фундаментальних розділів загальної теорії комунікацій.

ФК4. Здатність використовувати вітчизняний і світовий досвід у галузі соціальних комунікацій.

ФК10. Здатність використовувати професійні знання й практичні навички з журналістики, масової комунікації та інформації, комунікаційних технологій для дослідження комунікаційних явищ і процесів.

ПРН1. Застосовувати знання з суспільних наук у визначенні своєї громадянської позиції, моделей поведінки, у міжкультурній комунікації, у професійній діяльності.

ПРН11. Орієнтуватися у масово-інформаційних та комунікативних процесах.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	IV	VII	4	120	30	15			73	2	іспит
Заочна	IV	VII	4	120	8	4			106	2	іспит

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							Заочна форма					
	Усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	Лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Змістовий модуль 1. ТЕОРІЯ СОЦІАЛЬНОЇ КОМУНІКАЦІЇ													
Тема 1. Соціологія масової комунікації як наука	15	3	1		2	9	15	1					13
Тема 2. Джерела та методи збору соціальної інформації	14	3	2			9	15	1					13
Тема 3. Методи дослідження аудиторії ЗМІ	15	4	2			9	15	1	1				13
Тема 4. Соціологічне вивчення комунікатора	15	4	2			9	15	1	1		1		13
Разом за змістовим модулем 1	59	14	7		2	36	59	4	2		1		52
Змістовий модуль 2. ДОСЛІДЖЕННЯ ЗМІСТУ МАСОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ													
Тема 5. Дослідження змісту масової комунікації	15	4	2			9	15	1					13
Тема 6. Контент-аналіз як метод дослідження змісту інформації	15	4	2			9	15	1					13

Тема 7. Ефект та ефективність у масовій комунікації	15	4	2			9	15	1	1			14
Тема 8. Інструменти та сервіси для соц.досліджень масової комунікації	16	4	2			10	15	1	1		1	14
Разом за змістовим модулем 2	61	16	8		0	37	61	4	2		1	54
Усього годин	120	30	15		2	73	120	8	4		2	106

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

№	Назва теми
1	Поняття та загальна характеристика масових, локальних комунікацій та комунікації середнього рівня.
2	Соціологічні методи збору інформації про функціонування комунікації.
3	Результати впливу масових комунікацій на індивідуальну та масову свідомість.
4	Вплив рейтингів громадської думки на процес прийняття рішень.
5	Програма і процедура контент-аналізу.
6	Види комунікацій: вербальні і невербальні, вертикальні і горизонтальні комунікації.

* ІНДЗ – для змістового модуля, або в цілому для навчальної дисципліни за рішенням кафедри (викладача).

6. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю

МН1 – словесні методи (лекція, співбесіда, консультація, дискусія тощо). МН2 – практичні заняття МН3 – робота з матеріалами медіа МН6 – наочні методи (презентації, ілюстрації, відеоматеріали тощо). МН7 – робота з книгою, з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою. МН8 – комп'ютерні засоби навчання (курси – ресурси, мультимедійні, дистанційні, web-конференції та вебінари і т.п.) МН9 – самостійна робота над індивідуальним завданням або за програмою навчальної дисципліни. МН11 – створення журналістських матеріалів.

Методи оцінювання

МО2 – тести, опитування, контрольні, самостійні роботи за індивідуальними завданнями. МО4 – звіти, реферати, статті. МО6 – презентації результатів виконання завдань. МО8 – іспит.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання є досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни, активна участь у практичних заняттях і виконання практичних домашніх завдань. Активне опрацювання рейтингів різних видів ЗМІ, розуміння ситуації на ринку медіа.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (<i>аудиторна та самостійна робота</i>)								Кількість балів (екзамен)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2						
T1	T2	T3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8		
5	5	5	5	5	5	5	5	40	100

7. Рекомендована література

1. Яремчук С., Соціологія масової комунікації : навч. посібник / С. С. Яремчук. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2015. – 248 с.
2. Жукова Я., Ширков Ю. Моделі масової комунікації. Науковий звіт. М.: Держтелерадіо СРСР, 1989.
3. Іванов В. Соціологія масової комунікації: навч. посіб. – Черкаси: ЧДУ, 2003.
4. Костенко Н. Ценности и символы в массовой коммуникации. – К.: Наук. думка, 1993. – 130 с.
5. Костенко Н., Іванов В. Досвід контент-аналізу: Моделі та практики: Монографія. – К.: Центр вільної преси, 2003. – 200 с.
6. Личковська О. Р. Контент-аналіз текстів масової комунікації. Навчально-методичний посібник до курсу «Соціологія масової комунікації». – Одеса: Астропринт, 2002.
7. Лубкович І. Соціологія і журналістика. – Львів: ПАІС, 2005. – 176 с.
8. Мак-Квейл Д. Теорія масової комунікації / Девід Мак-Квейл / перекл. з англ. О. Возьна, Г. Сташків. – Львів : Літопис, 2010. – 583 с.
9. Квіт С. М. Масові комунікації: підручник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2008. – 206 с.

8. Інформаційні ресурси

1. Онлайн-курс «Соціологія та соціальні дослідження: що, як, навіщо?»
https://courses.prometheus.org.ua/courses/IRF/SOC101/2015_T1/about
2. <https://www.gfk.com/uk-ua/>
3. <http://tampanel.com.ua/uk/rubrics/canals/>
4. <https://i-soc.com.ua/>
5. <http://ratinggroup.ua/>
6. <https://www.kiis.com.ua/>
7. <https://socis.kiev.ua/ua/>
8. <https://razumkov.org.ua/>
9. <https://www.cedos.org.ua/>
10. <https://mediatest.semantrum.net/>
11. <https://trends.google.com.ua/trends/>
12. <https://detector.media/>
13. <https://www.mediakrytyka.info/>
14. <https://telekritika.ua/uk/>
15. https://internews.in.ua/wp-content/uploads/2017/09/USAID_Internews_2017MediaConsumSurvey_Full_UKR.pdf
16. <https://www.uifuture.org/post/natala-isenko-majbutne-ukrainskih-media-dopovid-pdf>
17. Споживацькі, медіа-вподобання і життєвий стиль. Marketing & Media Index <http://tns-global.com.ua/page1203.html#0>
18. Електронна бібліотека Інституту журналістики: Укладач В. Іванов.
<http://journlib.univ.kiev.ua/index.php?act=book.index&book=109>
19. Посібник «Соціологія масової комунікації», В. Іванов: <http://journlib.univ.kiev.ua/lectures/Ivanov/SMC.pdf>
20. Посібник «Соціологія масової комунікації», С.Яремчук
<https://drive.google.com/file/d/0ByNRJXSUjv15TWpkc2tFTGdVYXM/view>